

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا
دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان :

بررسی کاربرد نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده در رفتارهای تغذیه‌ای مرتبط با بیماری های قلبی عروقی در زنان شهرستان فسا

استاد راهنما اول :

محمود حاتمی

استاد راهنما دوم :

دکتر علی خانی جیحونی

نگارش :

نگین سعادت

شماره پایان نامه: ۹۲۰۷

آبان ۱۳۹۹

چکیده:

بررسی کاربرد نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده در رفتارهای تغذیه‌ای مرتبط با بیماری های قلبی عروقی در زنان شهرستان فسا

مقدمه: بیماری های قلبی عروقی، دسته ای از بیماری های غیرواگیر هستند که با احتساب سالانه ۱۷/۵ میلیون مرگ، به عنوان علت اصلی مرگ و میر در سراسر جهان باقی مانده اند. رفتار های تغذیه ای یک عامل خطر قابل پیشگیری برای بیماری های قلبی عروقی است. مطالعه حاضر با هدف بررسی کاربرد نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده در رفتارهای تغذیه‌ای مرتبط با بیماری های قلبی عروقی در زنان شهرستان فسا انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه در دو مرحله انجام شد. نخست پژوهشی به منظور تعیین عوامل موثر بر رفتارهای تغذیه ای مرتبط با بیماری های قلبی عروقی بر روی ۳۵۰ نفر از زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهری فسا بر اساس نظریه ی رفتار برنامه ریزی شده انجام شد. در مرحله دوم بر اساس نتایج مطالعه مقطعی، پژوهشی نیمه تجربی بر روی ۲۰۰ نفر از زنان تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهر فسا انجام شد.

نتایج: ساختار نگرش، هنجار های ذهنی و کنترل رفتاری درک شده پیش بینی کننده رفتارهای تغذیه ای مرتبط با بیماری های قلبی عروقی در زنان بودند. متغیرهای مورد بررسی ۱/۶٪ درصد از رفتار را پیشگویی نمود. نتایج نشان داد که قبل از مداخله آموزشی اختلاف معنی داری بین دو گروه آزمون و کنترل از نظر میزان نگرش، هنجارهای انتزاعی و کنترل رفتاری درک شده، قصد و عملکرد تغذیه ای مرتبط با بیماری های قلبی عروقی وجود ندارد اما در سه ماه پس از مداخله گروه آزمون نسبت به گروه کنترل افزایش چشمگیری در خصوص هر کدام از موارد ذکر شده نشان داد و اختلاف معنی داری می باشد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده موجب افزایش میانگین نمره نگرش، هنجارهای انتزاعی و کنترل رفتاری درک شده و قصد رفتاری و نیز ارتقای رفتارهای تغذیه ای پیشگیری کننده از بیماری های قلبی عروقی در زنان گردید. با توجه به نقش مادران در تامین سید غذایی خانواده و تأثیرگذار بودن رفتارهای تغذیه ای آنها بر اعضای خانواده، آموزش این گروه می تواند باعث اشاعه رفتارهای تغذیه ای سالم در جامعه و خانواده گردد.

واژگان کلیدی: بیماری های قلبی عروقی، رفتارهای تغذیه ای، نظریه رفتار برنامه ریزی شده، مداخله آموزشی

Abstract

The Application of the Theory of Planned Behavior to Nutritional Behaviors Related to Cardiovascular Disease among the Women of Fasa

Introduction: Nutritional factors have been identified as preventable risk factors for cardiovascular disease; the aim of this study was to investigate the application of the Theory of Planned Behavior (TPB) in nutritional behaviors related to cardiovascular diseases among the women in Fasa city, Fars province, Iran.

Material and methods: The study was conducted in two stages. First, the factors affecting nutritional behaviors associated with cardiovascular disease on ۳۵۰ women who referred to Fasa urban health centers were determined based on the Theory of Planned Behavior. In the second stage, based on the results of a cross-sectional study, a quasi-experimental study was performed on ۲۰۰ women covered by Fasa health centers.

Results: The constructs of attitude, subjectives norms and perceived behavioral control were predictors of nutritional behaviors associated with cardiovascular disease in women. The results showed that there was no significant difference between the experimental and control groups related to cardiovascular disease before the intervention, but three months after that, showed a significant increase in the mentioned constructs.

Conclusion: The result of the present study showed that the educational intervention based on the Theory of Planned Behavior increased the mean score of attitudes, subjective norms, perceived behavioral control, behavioral intention, and promoted the nutritional behaviors preventing cardiovascular disease in women. Considering the role of mothers in providing family food basket and the effect of their nutritional behaviors on family members, the education of this group can promote healthy eating behaviors.

Key words: Cardiovascular Disease, Nutritional Behaviors, Theory of Planned Behavior, Educational Intervention.